

نام سه قائد عظیم الشان دولت‌های معظم دوست و متفق ایران نامیده شوند.

۱- خیابان شمالی جنوبی واقع در ضلع شمالی خیابان شاهرضا قریب دروازه دولت که منتهی به سفارت کشورهای متحده امریکامی شود به نام خیابان پرزیدنت روزولت

۲- خیابان واقع در ضلع شمالی سفارت کبرای دولت اتحاد جماهیر شوروی به نام خیابان مارشال استالین

۳- خیابان واقع در ضلع شمالی سفارت کشورهای متحده انگلستان به نام خیابان وینستون چرچیل
آقایان نمایندگان به اتفاق با اظهار مسرت و حسن قبول آراپیشنهاد فوق را تصویب نمودند و قرار شد شهر داری اقدام به تهیه پلاک‌های برونز [برنز] و شایسته نموده و رئیس انجمن شهر تهران ابوالقاسم فروهر در محل‌های مربوط نصب نماید و نیز هر کدام از خیابان‌های نامبرده که تا به حال آسفالت نشده اند فوریت برای آسفالت آنها اقدام لازم بعمل آید...» (۱)
یک سال بعد و در روز اول تیرماه ۱۳۲۳ با حضور «محمد ساعد مراغاهی» نخست وزیر، وزرا، نمایندگان مجلس و نمایندگان سیاسی سه دولت امریکا، شوروی و بریتانیا سه خیابان از خیابان‌های پایتخت به نام روزولت، استالین و چرچیل نامگذاری می شود.
«عباسقلی گلشایان» شهردار وقت تهران طی سخنانی احساسی و حماسی! در این مراسم می گوید:

«پایتخت ما در یک موقع مرکز تنظیم بزرگترین نقشه‌های جاوید جهان گردید که نتیجه آن اضمحلال ابدی روح بلید فاشیست می باشد. تهران افتخار آن را دارد سه تن از بزرگ‌ترین رادمردان جهان که دنیای مدنیت مرهون اقدام آنان می باشد و امید وسعادت بشر بسته به همت و جسارت و جرات آنان است، در درون آن باید دیگر ملاقات نمودند و از اندیشه‌ها و نقشه‌های مشترک آنان در آن روزهای ملاقات در تهران است که امروز دنیا به حیرت آمده و با گشایش جبهه دوم مقدمات عملی شدن حسن ختام جنگ که کمال مطلوب عالم بشریت است آشکار و هویدا گردیده است... به افتخار آن روزهای تاریخی انجمن شهر تهران تصمیم گرفت سه خیابان بزرگ پایتخت را که مجاور سفارتخانه‌های دولت‌های جمهوری امریکا و دولت شوروی و دولت امپراطوری انگلستان باشد، به نام این سه تن پیشوای حریت و آزادی نامیده شود.

این تصمیم با حسن قبول ایرانیان تلقی و مقدمات آن فراهم و پلاک‌های آن تهیه و امروز اینجانب افتخار دارم به نام شهر تهران به اطلاع نمایندگان سیاسی دولت‌های دوست و متفق خودمان برسانم که از این تاریخ مقدمات این افتتاح رسمی فراهم شده خیابان‌های هفدهم دی، قآنی و وفائیل به نام خیابان پرزیدنت روزولت و مارشال استالین و چرچیل نامیده خواهد شد...» (۲)

در پایان این مراسم ویس از سخنرانی سفرای انگلیس، شوروی و کاردار امریکا، پلاک‌های سنگ مرمر با حروف مطلا به نام سران در جای خود نصب گردید. پس از انقلاب اسلامی، خیابان روزولت به مبارزان و بعد شهید محمد مفتاح، خیابان استالین به میرزا کوچک خان و خیابان چرچیل به نوفل لوشاتو تغییر نام داد.

منابع:

- ۱- روزنامه کوشش- چهارشنبه ۲۳ آذرماه ۱۳۲۲
- ۲- روزنامه اطلاعات- شنبه سوم تیر ۱۳۲۳

سه نام، سه خیابان

قرائت می شود:

«همان طور که خاطر آقایان مستحضر است از روز چهارم تا دهم آذر ۱۳۲۲ کنفرانس مهم تاریخی در تهران تشکیل گردید و رؤسای معظم سه دولت دوست و متفق ما بعهده‌ای از رجال بزرگ سیاسی و نظامی تهران را به قدوم خود مفتخر داشته راجع به امور معضله رسم‌آبدال نظر کرده موجبات حصول صلح و حفظ آن را بعد از خاتمه جنگ فراهم می کردند و در نهم آذر ماه سه دولت متفق دوست ما اعلامیه صادر کرده و با دولت ایران در حفظ استقلال و حاکمیت و تمامیت ایران اتفاق نظر حاصل نموده بعلاوه وعده همه گونه مساعدت‌های اقتصادی در هنگام جنگ و پس از خاتمه جنگ به دولت ایران دادند جای نهایت تأسف است که اهالی تهران در موقع خود از تشکیل این کنفرانس رسماً مطلع نشده و نتوانسته اند احساسات مسرت آمیز خود را مبنی بر قدردانی از این عمل چنانچه باید به رؤسای معظم دول سه گانه و نمایندگان آنها مقیم تهران تقدیم دارند. اینجانب به عنوان ریاست انجمن شهر تهران از لحاظ اینکه این کنفرانس عالی در داخل دیوارهای تهران تشکیل شده و اساس و آرایش و آزادی ملی در پایتخت ایران طرح ریزی گردیده و اعلامیه آن هم در تهران صادر و این شهر برای مزیتی که نصیب آن شده خود را همیشه مفتخر می داند به نشانه این افتخار پیشنهاد می کنم تصویب فرمایند سه خیابان ذیل به

■ **حسن مجیدی** / اول سپتامبر ۱۹۳۹ - نهم شهریور ۱۳۱۸ جنگ جهانی دوم با حمله آلمان به لهستان آغاز و با ورود نیروهای متفقین به برلین و امضای قرارداد تسلیم ارتش ژاپن در دوم سپتامبر ۱۹۴۵ میلادی - ۱۱ شهریور ۱۳۲۴ پایان یافت. روز سوم شهریور ۱۳۲۰ نیروهای شوروی از شمال و شرق و نیروهای بریتانیا از جنوب و غرب، با وجود اعلام رسمی بی طرفی، به خاک ایران حمله کرده و برخی شهرها و پایتخت را اشغال کردند. دو سال و چهار ماه پس از اشغال و در چهارمین سال جنگ دوم جهانی، با ورود محرمانه «ژوزف استالین» رئیس دولت اتحاد جماهیر شوروی در روز ۲۵ نوامبر ۱۹۴۳ - ۳ آذر ۱۳۲۲ و یک روز پس از آن «وینستون چرچیل» نخست وزیر انگلیس و «فرانکلین دلانو روزولت» رئیس جمهوری امریکا، ایران شاهد برگزاری کنفرانس چهار روزه رهبران سه کشور عضو جبهه متفقین از روز ۲۸ نوامبر ۱۳۲۲ در محل سفارت شوروی در تهران بود. پس از پایان کنفرانس و انتشار بیانیه مشترک سران متفقین در اول دسامبر ۱۹۴۳ - ۹ آذر ۱۳۲۲ روز دوشنبه ۲۱ آذر همان سال و در نوزدهمین جلسه دوره هفتم انجمن شهر تهران، پیشنهاد نامگذاری سه خیابان بزرگ شهر تهران به نام استالین، روزولت و چرچیل از سوی «ابوالقاسم فروهر» رئیس انجمن، تقدیم و

ویژه نامه روز جهانی شهرها
آبان ۱۳۹۸

ایران